

artistes

Quan entrevistes una persona et trobes amb tarannàs molt diversos, com és natural, però és molt inhabitual coincidir amb artistes com Pep Sau i Vilarrasa (Olot, 1963), discret en el parlar i en el vestir, que defuig tot protagonisme, amb un llenguatge planer i amical. Com alguna vegada algú l'ha definit, és la personificació de l'antiartista. És un autodidacte *sur la lettre*, que s'ha fet a si mateix, sense haver passat per cap escola d'art, ajudat per la seva reflexió madura i serena, pel treball constant i estricte i, sobretot, per la necessitat imperiosa d'expressar-se plàsticament.

Pep Sau, un artista pluridisciplinari

JOAN SALA > TEXT

SALVADOR COMALAT > FOTOS

Fotografia d'una pintada infantil.
Exposició Dual (2002).

«El jardí del meu padri».
Instal·lació a La Factoria de les Arts (1998).

Quan ens vam trucar per concretar l'entrevista li comentava que habitualment ens trobem als estudis dels artistes, ja que parlem i alhora fotografem l'obra que escollim per reproduir. Però en Pep no té estudi d'artista en el sentit habitual del terme. El seu espai de treball és ple de maquinària electrònica, tot i que al costat hi ha el que havia estat un laboratori fotogràfic, ara desaprofitat de la seva funció inicial, i curull dels llibres i revistes en què ha col·laborat. La seva bibliografia és extensa.

Ens posem davant dels ordinadors de darrera generació, i comença parlant-me del bon record que guarda dels seus primers anys viscuts en un barri obrer olotí, jugant amb els amics. Centrem la conversa en una ocasió en què va pintar, en una paret propera a casa seva, un grafisme, que visionem

> *La fotografia és el seu principal mitjà d'expressió*

en la pantalla i que surt reproduït en el present text. Al cap d'uns anys el va fotografiar, i va formar part de l'exposició «Dual», a la sala d'actes del Museu de la Garrotxa. «Dual» era una reflexió entorn de la realitat obrera i industrial olotina —o potser hauríem de dir-ne desindustrialització—, contraposada a la imatge estereotipada de la zona dels camps verds i dels cels lluminosos de les típiques postals idíl·liques garrotxi-

nes. La mostra consistia en un conjunt de fotografies d'espais industrials en desús i les restes d'una activitat fabril desapareguda, que transmetien una melancòlica sensació d'absurd. Entre aquestes imatges hi havia el dibuix infantil a què abans feia referència, de quan tenia nou o deu anys, fet en una paret d'uns garatges que donaven a l'hort de darrere de casa seva, i que ben segur que representa el seu primer grafisme de considerables dimensions.

La càmera fotogràfica ha estat el seu principal mitjà d'expressió, i ja des de les imatges més primerenques va escollir un llenguatge fotogràfic poc comú. Posa exemples de fotografies que ha guardat de temps reculats, en què les temàtiques escollides eren infreqüents, com és el cas de les de la mili, un malson per a molts, de la qual només guarda una sola fotografia, que és un morro d'un camió de l'exèrcit col·locat davant d'una paret.

Paraula. Planxa de ferro
lacada i retolada (2011).

Pep Sau és, abans que tot, un fotògraf inquiet, que des de l'any 1993 ha presentat treballs fotogràfics en exposicions col·lectives i individuals, però que també ha fet instal·lacions i altres intervencions visuals i plàstiques amb múltiples tècniques, característica habitual en les formes d'expressió de la contemporaneïtat. És per aquest motiu que se sent còmode amb la definició de creador pluridisciplinari, que ell mateix ens suggereix com a definició del seu treball. Les seves creacions, en el mitjà que sigui, sempre tenen una acurada resolució i presentació formal, pròxima al minimalisme però d'una gran complexitat, tant temàtica com conceptual. Allò essencial —diu— no rau en el mitjà emprat, ni en el procés —que serveix d'aprenentatge—, sinó en el resultat final.

Les seves instal·lacions a la *Factoria de les Arts* van ser un referent durant els anys en què es va celebrar aquesta

> Pep Sau és un fotògraf inquiet que també ha fet instal·lacions i altres intervencions visuals i plàstiques

moguda contemporània a Olot. No podem oblidar muntatges de la complexitat i meticulositat de «Clandestí», fet l'any 1997, instal·lat dins d'un pis deshabitat on els televisors i els llums estratègicament disposats creaven un ambient esfereïdor. Van seguir altres instal·lacions com «El jardí del padrí»,

un bosc mort i cremat en una nau industrial buida d'una antiga indústria tèxtil, feta el 1998; «Conseqüència», amb uns llits immaculats situats en un entorn brut i ruïnós de la foneria Barberí, el 1999; «Maria», que cobria el pont de Colom, el 2000; «Vida», en què es projectaven les vivències d'un bar proper a l'aparador d'una botiga del barri, el 2001; «Erm», al claustre del Museu d'Història de Girona, també el 2001; «ContraAdicció», a l'Escola d'Art d'Olot, el 2002; «Dins-Dentro-Dedans», a Olot, Osca i Tournefeuille, el 2010. Els seus treballs evidencien que no cal viure en urbs cosmopolites per estar a l'avantguarda, tot i que cal reconèixer que la *Factoria de les Arts* va propiciar que artistes amb personalitat poguessin crear i mostrar el seu talent, que, com en aquest cas, s'han sabut forjar un nom en l'àmbit creatiu.

Comenta que també ha tingut la necessitat de crear amb les mans,

La fageda d'en Joan.
El darrer treball fotogràfic (2015).

de tocar l'obra, de palpar la matèria, lluny de les màquines fotogràfiques i de les pantalles dels ordinadors. Per fer-ho es va apuntar a uns monogràfics de ceràmica, on feia *rakú* amb una interpretació molt personal, com tot el que fa, ja que sovint arrencava la peça del tòrcul mentre girava i, per tant, quedava mig destruïda. Li encantava l'atzar, no controlar el procés de fabricació, desconèixer quin resultat s'aconseguiria tirant àcids a la ceràmica o submergint la peça roent dins l'aigua freda.

> Els seus treballs tenen una acurada resolució i presentació formal d'una gran complexitat temàtica i conceptual

Darrere de l'home educat i correcte que sempre resta en un segon pla, com si no volgués sortir a la fotografia, hi ha la rebel·lia d'un creador de gran força expressiva, amb la qual la seva obra parla per ell, i per això provoca i transmet sensacions en el seu treball. Pateix en totes les creacions pel seu grau de perfeccionisme. Té una sèrie en la qual el llenguatge agafa tot el protagonisme, en què una sola paraula és tractada com un objecte d'art, fusionada amb el suport, sovint de ferro, però també de fusta o de vidre. La simplicitat de la

Museu Soulage,
obra de RCR arquitectes (2014).

paraula i de la imatge, de la idea i de la bellesa, aconseguix transmetre serenitat i plaer estètic a l'observador.

Ha deixat totes les feines que havia fet fins al 2007, i ara es dedica únicament als encàrrecs professionals que li fan interioristes i arquitectes, per als quals ha fet uns quants llibres, i també a treballs artístics més personals.

La seva preferència per les llums tènues, per les boires i les poètiques etèries li ha proporcionat un nom propi en el món de la fotografia artística. Li molesta la llum directa dels migdies i li en-

> La seva preferència per les llums tènues, i les poètiques etèries li ha proporcionat un nom propi en el món de la fotografia artística

canta la lluminositat del dia quan neix o quan s'acaba. Si plou, si fa mal temps, es crea un ambient que el motiva.

Viu intensament totes les obres que fa, vol tenir la mirada neta del nen que se sorprèn per les coses que veu, perquè tot és novetat, perquè ho vol descobrir tot. Ara ha acabat «La fageda d'en Joan», un muntatge d'una gran força expressiva del rastre que deixa el pas de l'ésser humà, i del qual reproduïm una primera imatge.

Joan Sala i Plana